N°. 3549.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden franko p. p. *f* 6.00.

Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan „het Bureau van DE TIJD."

DONDERDAG 6 JANUARIJ.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

Uithoofde van den feestdag der *Drie Koningen* zal DE TIJD Donderdag avond niet verschijnen.

AMSTERDAM, 5 Januarij.

Het afgeloopen jaar heeft weinig belangrijks voor de binnenlandsche politiek van Nederland opgeleverd. Strikt genomen heeft er slechts één merkwaardig feit plaats gehad, namelijk de val van het vorig ministerie. Maar dat feit is dan ook van groote beteekenis, dewijl wij mogen vertrouwen, dat met het ministerie niet slechts het impopulair goevernement, maar ook evenzeer het gevaarlijk stelsel is gevallen van een kerkelijk drijven met politieke inzigten. Het kabinet van der Bruggen, 'twelk aan dat drijven zijn ontstaan te danken had, heeft steeds getracht er zich van los te maken; maar dat was onmogelijk. Intusschen heeft dat pogen toch gediend tot begunstiging van de nieuwe orde van zaken, die wij thans, God zij geloofd, zijn ingetreden.

De opkomst van het ministerie-Rochussen is het begin van een nieuw tijdperk, waarin de kerkelijke dweeperij buiten de politiek wordt gesloten. Regt voor allen is zoo zeer de algemeen erkende leer geworden, dat zelfs de heer van Dam van Isselt haar openlijke hulde heeft gebragt, als eene inleiding op zijne fraaije volzinnen over de ultramontanen.

Als men een goed begrip wil hebben van den omkeer, die te dien aanzien heeft plaats gehad, dan behoeft men slechts daarop te letten, dat de woordvoerders van 1856, die toen in de geheimen waren der intrigue, die het ministerie-van der Bruggen in 't leven riep, in de maand December van 1858 van wege het goevernement tot *fakkels der tweedragt* zijn verklaard met toestemming en onder toejuiching der beide Kamers.

Wij verheugen ons over die wending, niet omdat wij Katholiek, maar omdat wij Nederlanders zijn. De Katholieken hebben geen schade gehad van den inval der dweepzucht in de politiek, maar het land heeft geleden, dewijl zijne gewigtigste belangen onverzorgd moesten blijven. Nederland ging achteruit omdat het stil stond.

Thans, in de nieuwe orde van zaken, die aan het ministerie-Rochussen tot leidraad strekt, is er tijd en gelegenheid, om te regelen wat sinds lang voorziening vroeg. Talrijk zijn de belangen, die aan de orde van den dag zijn. De middelen van vervoer als daar zijn de verbetering onzer zeewegen en de spoorlijnen, de financiëele regeling der gemeenten, de vrijmaking der slaven, de vrije kolonizatie van sommige gedeelten onzer Oost-Indische bezittingen, het handhaven van ons regt op het Maaswater, ziedaar eenige der vele gewigtige onderwerpen aan de zorgen van 't ministerie toevertrouwd.

Dat het van goeden wil is, lijdt geen twijfel. Het toont dit van alle kanten. Maar of de krachten van het ministerie zijn geëvenredigd aan de grootheid der taak, die het op zich genomen heeft, dat is nog niet gebleken. De beraadslagingen, die in het voorjaar gaan gevoerd worden, zullen die proef op de som moeten leveren.

Maar welke ook de uitslag daarvan zijn moge, altijd zal het ministerie een nieuw tijdperk hebben geopend, waarin voor den voorspoed van het vaderland heil zal zijn voorbereid.

Onze lezers zullen onder het *Mengelwerk* vinden eene wel wat al te uitvoerige gunstige beoordeeling ons toegezonden van de *Gebraden Zielespijs*. Wij geven daaraan plaats, ofschoon wij daardoor niet willen gehouden worden, bijzonder ingenomen te zijn met den luimigen schrijftrant, die de *Zielespijs* onderscheidt. De auteur heeft, om te gemoet te komen, aan den ijdelen zin onzer eeuw, de godsdienstige quæstiën schertsend behandeld. Hij heeft gedacht, en hij heeft zich daarin niet vergist, dat hij daardoor meer gelezen en beter begrepen zou worden. Hoe zoo verre is zijne poging te billijken. Hij rigt den smaak zijner spijze in naar de eischen der grillige magen, waarmee het levend geslacht bedeeld is. Daardoor krijgt hij 't gedaan, dat men haar nuttigt en er voordeel van trekt. Dit beweegt ons deze aanbeveling te plaatsen. Is onze bevolking er op gesteld om ernstige zaken door middel van boert te vernemen; het zij zoo; de *Zielespijs* kan haar gerieven.

Met het *Zondagsblad*, dat van gedaante verwisselt, en een bezadigd orgaan van den politieken vooruitgang wil worden, treedt een ander dagblad in 't gelid. De (oude) *Rotterdamsche Courant* is in handen gekomen van eenige geldschieters, die daarvan willen maken een politiek blad in den zin van hetgeen men thans noemt gematigd liberaal. Het zal zich onledig houden met alle quæstiën van zedelijk en stoffelijk belang; met ter zijdestelling van de godsdienstige geschillen. Ook dat getuigt dat voor Nederland eene nieuwe baan is geopend. Het volk heeft eindelijk een walg gekregen van dat rusteloos bewegen in kerkelijke quæstiën. Het wil er niet meer van gediend.

Wij hebben van de uitgevers van het *Handelsblad* en van de *Nieuwe Rotterd. Courant* een gemeenschappelijk onderteekenden, zonderlingen epistel ontvangen. Hij is van den volgenden inhoud:

„Vermits uit het *Handelsblad* en de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* steeds door andere bladen berigten „worden overgenomen, zonder dat men de bron vermeldt, waaruit die geput zijn, en het twisten daar „over onaangenaam is, hebben wij besloten, het aan „andere Couranten vrij te laten uit onze bladen te putten, zonder die te vermelden, doch zullen wij van „onzen kant ons evenmin gehouden achten, de bronnen „der tijdingen die wij in onze Couranten mededeelen, „op te geven. De ondergeteekenden achten zich verpligt „dit ter kennisse van alle Redactiën te brengen."

Als wij dat vertalen, dan lezen wij daar: „er zijn eenige dagbladen, die ons bestelen, zonder dat wij 't kunnen verhinderen; wij hebben dien ten gevolge besloten, om, op onze beurt, *alle bladen* te berooven; het aan een ieder vrij latende ons met gelijke munt te betalen." Wat is dat voor eene moraal? Behoort die onder Nederlanders of onder Hottentotten te huis?

Wij ontvangen eenige belangrijke opgaven uit Noord-Amerika, die wij hier laten volgen.

Van de schepen, die naar of van Amerika stevenen, zijn er in 1857 niet meer of minder dan over de 500 geheel en al vergaan. In 1858 liep het getal verlorene schepen op den 1° Oktober reeds over de 259.

De waarde van de aldus vergane schepen bedroeg in het jaar 1857 bij de 15½ millioen dollars; in 1858 kan dat verlies op 1° Oktober geschat worden op ruim 7½ millioen dollars.

Te Washington waren 1° November in de bureaux aanwezig meer dan 3 millioen brieven, die niet aan hun adres konden worden bezorgd. Dezulken worden jaarlijks verbrand. Als oorzaak, dat zoo groot een getal brieven aan de postkantoren blijft liggen, wordt opgegeven, dat de bevolkingen voortdurend van woning veranderen.

Men kan berekenen, dat de Yankees ieder jaar eene uitgave van 15 millioen dollars aan dagbladen besteden. Als men den dollar op *f* 2,50 berekent, dan verkrijgt men de vrij hooge som van 37½ millioen guldens, die de Noord-Amerikanen jaarlijks voor de lektuur der dagbladen uitbetalen. Men heeft er dan ook eene dolle liefhebberij voor de nieuwspapieren. Elk stadje en vlek heeft zijn dagblad. Het gaat zoover, dat naauwelijks een nieuwe stad aanvangt, of aanstonds, onder de eerste ondernemingen, verschijnt een dagblad, dat als het dagelijksch brood der Amerikanen is.

Onlangs zijn in onze buurt (Cumberland) verkocht de slaven van den ex-goeverneur van Maryland. Een meisje van 18 jaren bragt 1455 dollars op; een jongeling van 32 jaren werd met 1425 dollars betaald; een ander jongeling kostte 1300; de overigen 1000, 700 en 500 dollars. De 14 slaven bragten te zamen de aanzienlijke som van 13,275 dollars op. Man en vrouw, ouders en kinderen werden allen op hetzelfde oogenblik voor altoos gescheiden. Wie zulk een hartverscheurend tooneel van droefenis heeft bijgewoond, als de onmenschelijke scheiding van dergelijk gezin oplevert, die vergeet dat nooit. De Amerikanen blijven er evenwel kalm en onverschillig bij.

Sedert lang werd in de Tweede Kamer de noodzakelijkheid aangetoond tot wettelijke regeling van het gewigtig onderwerp der vreemde naamlooze vennootschappen. Thans verneemt men, dat dit onderwerp in gereedheid is en eerlang aan de Tweede Kamer zal worden aangeboden. Men zegt, dat art. 1 van dat ontwerp inhoudt, dat zoodanige vennootschappen hier te lande niet zullen mogen worden gevestigd zonder koninklijke toestemming; en dat geen agent van de Maatschappijen als zoodanig zal worden erkend, dan wanneer deze door twee handelshuizen als gunstig bekend, zal worden aangewezen.

Meermalen is er gesproken van eene telegrafische verbinding van Oost-Indië over Singapore met het vasteland van Europa en met het moederland. Thans verneemt men, dat de onderhandelingen over die zaak in den laatsten tijd aanmerkelijk zijn gevorderd, zoodat zij hare verwezenlijking nabij is.

Gisteren heeft de Hooge Raad uitspraak gedaan in de zaak van Z. van Scheld, voor de regtbank te Dordrecht in hooger beroep, met bevestiging van het in eersten aanleg gewezen vonnis, veroordeeld ter zake van het doen malen van zijn houtzaagmolen op den tweeden Pinksterdag. De Raad heeft hoofdzakelijk overwogen en beslist dat, naar de letter en den geest van de wet van 1 Maart 1815, onder *openbaren arbeid* niet alleen moet worden verstaan handen-arbeid, of zoodanige arbeid welke bepaaldelijk door personen wordt verrigt, maar ook die, welke door werktuigen wordt volbragt, waarvan de werking in het openbaar geschiedt; dat alzoo het werken van een houtzaagmolen, waarvan de wieken draaijen, is te beschouwen als openbare arbeid; — voorts dat de tweede Pinksterdag is een godsdienstige feestdag, die door de Christelijke kerkgenootschappen dezer landen algemeen erkend wordt en gevierd en waarop derhalve openbare arbeid is verboden; dat daartegen niet kan afdoen de omstandigheid, dat onderscheidene ingezetenen dien dag niet als een godsdienstige dag, maar als een dag van uitspanning en genoegen beschouwen en doorbrengen, omdat de bestemming van dien dag niet afhankelijk is van de beschouwingen en handelingen van individuën, maar van de erkenning en viering door de Christelijke kerkgenootschappen. Op deze en meerdere gronden is het ingestelde beroep in kassatie *verworpen*.

Wij vernemen dat eerlang naar het Vaderland zal terugkeeren de heer mr. J. H. Donker Curtius, opperhoofd en Nederl. kommissaris te Japan, die zich zoo zeer onderscheiden heeft door zijn beleidvol gedrag daar te lande, ter verwezelijking van de edelaardige staatkunde door wijlen Koning Willem II in der tijd gehuldigd en door onzen tegenwoordigen Koning zoo onbekrompen bevestigd, in het belang niet alleen van Nederland, maar van die beginselen van den wereldhandel, die in het algemeen belang der menschheid zijn. Hierbij zij nog opgemerkt dat, als men nagaat hoe veel licht over Japan sedert eeuwen door Nederlanders verspreid is, het zonderling klinkt in buitenl. bladen nog te vernemen, hoe thans in Europa eerst bekend wordt, hoeveel hulpbronnen in natuurprodukten en voortbrengselen van nijverheid Japan aanbiedt.

Men weet, dat in de laatstgehouden zitting van de Tweede Kamer der Staten-generaal, den 16 Dec. jl. door den heer van Zuijlen van Nijevelt, voorzitter van de kommissie van rapporteurs over het wetsontwerp tot bekrachtiging van eenige artikelen der konsessie tot uitvoering van den noorderspoorweg, te kennen werd gegeven, dat er gegrond vooruitzigt bestond dat nog voor het einde dier maand het voorloopig verslag over

dat wetsvoorstel zal zijn ontworpen. Thans verneemt men, dat dit belangrijk voorloopig verslag werkelijk in gereedheid is gebragt en dat het eerlang het licht zal zien. Men verzekert dat daarin het geheele vraagstuk van de spoorwegen behandeld en het gevoelen der Kamer over vele der daarbij betrokken punten blootgelegd wordt.

Men verneemt, dat A. S. Hirsch, door de arrondissementsregtbank te Amsterdam, wegens poging tot moord tot 12 jaren gevangenisstraf veroordeeld, even als het openbaar ministerie van het reeds aangeteekende appèl heeft afgezien.

Wij vernemen dat de hr. mr. H. Ameshoff, direkteur vice-president der Ned. Rijnspoorweg-maatschappij, zich dezer dagen tot de Regering heeft gewend, te kennen gevende dat het hem in het algemeen belang wenschelijk toeschijnt, dat er voor het vervoer van personen en goederen een spoorweg worde aangelegd en in exploitatie gebragt, uitgaande van Scheveningen, in de onmiddellijke nabijheid der voor de geprojekteerde haven aldaar bestemde of nader te bestemmen plaats, en loopende langs 's Gravenhage naar Gouda, aansluiting aan den Rijnspoorweg omstreeks dezer hoogte, — dat de betrekking waarin hij staat tot de Nederlandsche Rijnspoorweg-maatschappij, hem bij voorkeur de gelegenheid aanbiedt om deze aansluiting op billijke voorwaarden tot stand te brengen, — dat hij onder billijke voorwaarden in het algemeen verstaat voor eene *rente-garantie* van mintens drie ten honderd in het jaar, en ten andere *vrij beheer* onder de noodige kontrole betrekkelijk de garantie van renten en het noodige toezigt tot waarborg voor eene veilig verkeer, — en dat hij bereid is om onder deze in beginsel aangenomen hoofdvoorwaarden in nader overleg te treden over alle verder te maken bepalingen; mitsdien verzoekende dat hem voor den aanleg en de exploitatie van bedoelden weg de voorkeur mogt worden verleend, en verder de gelegenheid worde opengesteld, om over de voorwaarden eener finale konsessie in nadere onderhandeling te treden. Aan den adressant werd daarop ten antwoord verstrekt, dat hem de gevraagde voorkeur niet kon worden vergund, aangezien reeds door anderen voor den aanleg en de exploitatie der bedoelde lijn eene konsessie was aangevraagd.

(*Amst. Ct.*)

Onlangs is aan heeren Gedep. Staten der provincie Friesland ingezonden eene opgaaf van een middel tegen de longziekte onder het rundvee, voorkomende in de *Dictionarium rusticum verbanicum et botanicum*, London, 1726, 3de ed., waarvan wij de vertaling hier laten volgen:

„*Longziekte van het vee.* Zij wijst zich aan door het opstaan of overeind rijzen en schudden der halskwab. Tot de genezing neemt men: Beerenklaauw en gestampte knoflook en omwindt of omkleedt die met boter. Men doet nu eene insnijding in den kossem of halskwab van het beest, 2 duim beneden de plaats waar dat ligchaamsdeel vastzit, maakt met den vinger of met een stokje eene opening daarin aan beide zijden en van onderen en brengt dan het mengsel in die openingen. Men lette er wel op, de halskwab ter grootte van 4 vingers boven het benedeneinde in te snijden, en, wanneer dit alles is verrigt, maakt men een stevigen draad vast aan het omkleede mengsel, ten einde dit, naar omstandigheden, om de drie dagen op en neder te halen, waardoor het te spoediger zal rotten. Indien dit laatste echter niet geschiedt, dan moet het mengsel worden ververscht."

De mededeeling van het bovenstaande kan welligt nuttig zijn en den veehouders tot het doen van eenige proefnemingen opwekken.

(*Arnh. Ct.*)

Volgens het Vlaamsche dagblad *de Grondwe*, vin d men in de *curieuse en voorsekere prophetie, die cours zal hebben naer eene Eeuwe, met het jaer* 1801 *tot het jaer* 1900, *door den Napolitaenschen sterrekyker en wysgeer Thomas Jozef Moult*, het volgende voor het jaar 1859:

„*Generale Voorseggingen.* In dit jaer de lente ofte voor-zomer zal windig, koud en niet voordeelig zyn aen vele dingen.

„Den somer zal suyver zyn, aen vele goederen, en genoegzaem warm.

„Den herfst of naer-zomer zal vogtig zyn tot de helft, en vervolgens schoon.

„Het graen zal raer en dier zyn met het begin van het jaer, dat invalt met half Maerte.

„Den wyn ougst zal goed zyn in weinige Landen, en het zal goed zyn van wynen te koopen, die lang konnen bewaeren, en die se zullen koopen zullen veel profyt aen doen.

„De graenen zullen verryken alle de gene die hun bewaeren voor het volgende jaer.

„*Besondere voorseggingen.* Gelukkige ontdekking in een van de schoonste en bloeyendste Staaten van het Christendom.

„Den vrede tusschen de Christene Princen.

„Houwelyk van eenen grooten koning."

Z. M. heeft benoemd: tot kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw, jhr. mr. J. van Iddekinge; tot burg. der gem. Wervershoof, K. Koopman; tot lid en prezident van het kollegie van kuratoren der hoogeschool te Utrecht, jhr. mr. A. G. A. ridder van Rappard; tot ontv. der dir. bel. en acc., te Warmenhuizen c. a., G. Overhoff; Wieringerwaard, H. de Bosson, Wognum en Zwaag, M. Boon; Spanbroek c. a., J. A. Bakker; op hun verzoek, eervol ontslagen: als ontv. der dir. bel. en acc. te Noordscharwoude c. a., jhr. A. J. Melvill van Carnbee; als burg. der gem. Raamsdonk, onder dankbetuiging voor bewezene diensten, L. S. de Jongh van Son van Raamsdonk; als plaatsvervangend kantonregter te Sommelsdijk, J. A. van den Broek.

'sGRAVENHAGE, 4 Jan. Naar men verneemt heeft Z. M. de Koning, den baron van Pallandt van Keppel, uit Gelderland, benoemd tot HDs. kamerheer in buitengewone dienst.

— De heer de Brouwer Hogendorp is uit de rezidentie naar Brussel vertrokken, van waar hij alhier zal terugkeeren om zich eerstdaags naar Rusland te begeven, ten einde den aldaar aan te leggen spoorweg verder voort te zetten.

— Men verneemt, dat Donderdag, den 6 dezer, op welken dag volgens de Grieksche tijdrekening het Kerstfeest invalt, bij die gelegenheid door H. M. de Koningin-Moeder een luisterrijk diner zal gegeven worden.

— Bij kabinetschrijven van 31 December jongstleden, is door Zijne Majesteit den Koning, met voorkennis van Z. K. H. den Prins van Oranje, aan de direkteuren der ijzergieterij en fabriek van stoomwerktuigen, onder de firma de Wed. A. Sterkman en Zonen, alhier, vergund den naam hunner fabriek, tot dusverre: „de erfprins van Oranje" te rekenen van den 1en Januarij dezes jaars te mogen veranderen en die te noemen: „de Prins van Oranje" en het wapen van Z. K. H. te voeren. Bij deze gelegenheid werden de talrijke werklieden dezer industriëele inrigting Maandag avond, na eene voorafgaande hartelijke toespraak van een hunner patronen, feestelijk onthaald. Tot laat in den nacht duurde het feest voort.

— Eergisteren is uit Delft naar deze stad een persoon vervoerd, die zich den vorigen avond aldaar aan een treurige misdaad schuldig maakte. Op het punt staande op den Geer aldaar bij een bakker brood te stelen, werd hij in het ten uitvoer brengen van zijn voornemen verhinderd door den nachtwacht Bicker, die zich in de nabijheid van die woning bevond. Met dezen handgemeen geworden bragt hij hem met een mes eerst een wond in den pols toe en stootte vervolgens dat wapen in de zijde van den ongelukkige; men verneemt, dat de wonden, ofschoon zeer ernstig, toch hoop op herstel geven, en dat de misdadiger, die zoo hoogst gevaarlijk is voor de maatschappij, niet ouder is dan 34 jaren, en de helft van zijn leeftijd reeds in de gevangenis heeft doorgebragt.

ROTTERDAM, 4 Jan. Aan de markt van heden waren de prijzen der Boter: 1ste kwal. *f* 48, 2de kwal. *f* 45, 3de *f* 42.

HAARLEM, 4 Jan. Men wil weten, dat de krijgsraad in dit provinciaal kommandement, tegen den officier van gezondheid, in de bekende vergiftiging te Amsterdam, uitgesproken heeft het vonnis des doods.

GORINCHEM, 3 Jan. De marktprijzen van heden waren als volgt: Tarwe *f* 7 a *f* 9; Rogge *f* 5.50 a *f* 6.60; Gerst *f* 4.40 a *f* 5; Haver *f* 2.50 a *f* 4.50; Boonen *f* 7 a *f* 9; Zaad *f* 13; Boter *f* 0.90 a *f* 0.95 het Ned. ℔.; Kaas *f* 16 a *f* 19 de 50 Ned. ℔.; Eijeren *f* 4.60 de 100 stuks; Aardappelen *f* 1.50 a *f* 1.80 het mud.

De handel in granen was slap; mede die in vee bij weinig aanvoer tot stijve prijzen; vette varkens golden 16 a 17 cents de 5 ons.

LUXEMBURG. — De zitting der Statenvergadering is den 31 December jl. gesloten geworden. Op den dag der sluiting werden drie zittingen gehouden, om de begrooting goed te keuren; met belangrijke veranderingen is deze vastgesteld.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 3 Jan. Wat men heden verneemt ten aanzien der betrekkingen met Oostenrijk, schijnt eenigzins in tegenspraak te zijn met hetgeen gisteren daarvan is gemeld, en zouden die betrekkingen sedert eenigen tijd van meer vriendschappelijken aard zijn geworden. Het schijnt dat, naar men zegt, in een konferentie tusschen graaf Buol en den Franschen vertegenwoordiger te Weenen de eerste duidelijk op de gevaren zou hebben gewezen, welke zoowel voor Oostenrijk als Frankrijk konden voortvloeijen uit een opstand in Italië, en de punten hebben voorgesteld, waarop in dat geval Oostenrijk bereid zou zijn met het Fransche kabinet in overeenstemming te treden, en dat het terrein, waarop dit zou kunnen plaats hebben, het Oosten moest wezen.

Zoo als gezegd is, is dit weinig in overeenstemming met de gisteren medegedeelde woorden, die de Keizer tot den Oostenrijkschen ambassadeur op den Nieuwjaarsdag heeft gerigt. Men bevestigt ook, dat de Keizer het woord niet heeft gerigt tot Mgr. Sacconi, 'tgeen den Nuntius van den H. Stoel zeer schijnt getroffen te hebben.

— De heer Drouyn de Lhuys houdt tegenwoordig veelmalen konferentiën met den Keizer. Men moet hierbij opmerken, dat die heer zijn ontslag als vice-prezident van den senaat had genomen, na de waarschuwing aan dat ligchaam gegeven om geen iniatief in goevernements daden te nemen.

— Het dekreet, waarvan gisteren is melding gemaakt en krachtens 't welk Saint Dénis tot begraafplaats der keizerlijke familie is bestemd, heeft een zekeren indruk te weeg gebragt. Men zegt dat dit besluit niet genomen is zonder tot eenige diskussiën in het keizerlijk gezin aanleiding te hebben gegeven. Prins Jerôme, de bewaarder van zijns broeders stoffelijke overblijfselen in de kerk der Invaliden, zou zich tegen de verplaatsing dier overblijfselen verzet hebben. Doch ten gevolge der betere verstandhouding, die sedert eenigen tijd tusschen den Keizer en de leden zijner familie in alle opzigten ontstaan is, zou ook deze quæstie vereffend zijn.

— Gisteren is de rente ter beurze bijna 1 frank gedaald, 'tgeen wordt toegeschreven aan de vrees, welke is te weeg gebragt door de woorden van den Keizer tot den Oostenrijksche ambassadeur op Nieuwjaarsdag gerigt; hoewel men niet begrijpt dat deze daartoe aanleiding hebben kunnen geven. Intusschen blijkt uit die vrees dat het publiek verre is van oorlogsgezind te zijn en dat eene mogendheid, die op zich de verantwoordelijkheid eener storing van den Europeeschen vrede wilde nemen, grooten stoffelijken tegenstand zou ontmoeten.

— In der tijd is gemeld, dat de Oostenrijksche vertegenwoordiger bij den Zwitserschen bond van zijn goevernement instruktiën had ontvangen, waarbij hem gelast werd zich tegen den afstand van het Dappendal aan Frankrijk te verklaren. Intusschen wordt uit Bern geschreven, dat door dien gezant geen stappen zijn gedaan, welke dat gerucht zouden bevestigen.

— Heden worden de tuinen voor het paleis der Tuileriën druk bezocht door eene overgroote menigte, die zich derwaarts heeft begeven om een kleinen hit te zien, door Koningin Viktoria, als een Nieuwjaarsgeschenk, aan den Keizerlijken Prins gezonden. De hit heeft eene hoogte van slechts 20 Nederl. duimen.

— Volgens een korrespondentie uit Turijn behelzen de jongste berigten uit Lombardijë steeds ernstige feiten van weêrstand tegen het Oostenrijksch bestuur en de ambtenaren. Oostenrijk schijnt intusschen bij voorraad maatregelen te nemen om dwaze ondernemingen van opstand te voorkomen, en dit wel met de grootste voorzigtigheid. Ontwijfelbaar zal bij de verwacht wordende gebeurtenissen Piëmont en zijne dynastie op het spel staan, want stellig zal Piëmont Lombardije te hulp komen, mogt daar eene ernstige omwenteling uitbreken. Onzijdig te blijven is voor dat land onmogelijk, zegt die korrespondentie; het zou zijn toekomst er door uit het oog verliezen en het goevernement zich-zelven dooden. Geheel Italië houdt thans het oog op dat land gevestigd; en 't is raadzaam dat alle vrienden der vrijheid in Sardinië en Piëmont zich weten te matigen in plaats van onbezonnen het vuur aan te wakkeren, dat in Italië smeult.

Ook het ministerie wil dat de troonrede niets behelze 't welk de opgewondenheid zou kunnen vermeerderen, die aan gene zijde van den Tessino heerscht, of den schijn hebbe Oostenrijk te tarten; zelfs zal er niet in gesproken worden van den bond met Frankrijk en Rusland, dan in algemeene bewoordingen, ten einde aan oorlogzuchtige geruchten geen voedsel te geven en Engeland ontevreden te maken. De bedoelingen des Konings en van het goevernement zijn overigens te goed bekend, dan dat een troonrede ze behoeft te ontwikkelen.

— Terwijl het Napelsche goevernement onder de wapens twaalf duizend man, volgens anderen achttien duizend, ter versterking van het leger opriep, beval Toskane eene werving van drie duizend man. Dit cijfer, hoewel elders van weinig beteekenis, duidt aan dat men een krizis te gemoet ziet; en ook in dien zin is die maatregel door het publiek verklaard. Intusschen doet een dagblad te Genua de hoop doorschemeren, dat de nationale geest, die in het kleine Toskaansche leger heerscht, Oostenrijks hoop zal doen verflaauwen, en zegt, dat immermeer door geheel Italië het vraagpunt tusschen Oostenrijks invloed en den geest van onafhankelijkheid veld wint.

ENGELAND.

LONDEN, 3 Jan. De *Times* behelst een artikel over den heer Gladstone en de Ionische eilanden en zegt onder anderen: „Als de heer Gladstone vermaak heeft in troebel water te visschen, dan moet hij op dit oogenblik een gewaarwording voelen, die zaligheid mag geheeten

worden. Hij leeft en beweegt zich in een atmosfeer, die een chaos gelijkt," enz.

— Uit Washington schrijft men. Er heeft weder een kloppartij tusschen twee leden van het kongres plaats gehad: M. English uit Indiana en Montgomery uit Pensylvanie, ontmoetten elkander den 18 December. De eerste bragt den tweede een slag met zijn wandelstok toe en deze beantwoordde dien met English een steen naar het hoofd te werpen. Naar men zegt, was het de quæstie van Kansas, die bij beiden kwaad bloed had gezet.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 3 Jan. Uit verscheidene oorden onzer Poolsche provinciën, vooral uit Krakau en Lemberg ontvangt men slechte berigten; hier en daar zou onder de hoogere standen der bevolkingen een stemming heerschen, die de aandacht der overheden heeft gaande gemaakt. Te Krakau zijn verscheidene inhechtenisnemingen bewerkstelligd; en men beweert dat er een komplot zou zijn ontdekt, om Krakau weder tot een vrijstaat te maken.

— Uit Londen heeft men berigt ontvangen, dat Engeland, betreffende de Servische aangelegenheid, volkomen dezelfde inzigten met Oostenrijk deelt. Er wordt dan ook beweerd dat beide mogendheden er op zullen aandringen dat een nieuwe keuze van een vorst gedaan worde, en daar de Porte ook van die meening is, zoo is er grond te vermoeden dat men tot dat reddingsmiddel de toevlugt zal nemen.

— De dolk, waarvan de sluipmoordenaar gebruik heeft gemaakt om professor Bruccio te Pavia het leven te ontnemen, moet ongeveer 200 franken gekost hebben. Die dolk heeft een ivoren met snijwerk versierden greep, een draak en engel voorstellende. De daarop gegrifte woorden *Liberta d'Italia* laten geen twijfel over den aard en de bedoeling van dezen moord. Ook het lemmer is fijn bewerkt, en scherp als een lancet; den stoot er mede gedaan werd met zulk geweld toegebragt, dat het staal in tweeën brak.

BERLIJN, 3 Jan. De berigten nopens den toestand in Servië zijn tamelijk tegenstrijdig. Intusschen verwacht men hier, dat de Porte voor eene schikking niet ongenegen is. Bij mogelijke diplomatische handelingen zou Pruissen, naar men verzekert, de integriteit en de regten van Turkije handhaven.

— De policie heeft den geestelijke Uhlach, uit Maagdenburg, verboden voor de Duitsche Katholieke gemeente hier ter stede te prediken.

— Uit Denemarken is het berigt ontvangen, dat de heer Levitzon in naam des Konings den Holsteinschen landdag te Itzehoe met een zeer bevredigende rede heeft geopend.

Baron Scheele Plessen is tot prezident en de heer Reinecke tot vice-prezident van den Bondsdag benoemd.

ITALIE.

ROME, 29 Dec. Men verwacht groote veranderingen in de hooge administratieve bedieningen. Het ministerie van Oorlog, waarmede Kardinaal Antonelli zich had belast na het overlijden van Mgr. Farina, zal een bijzonder hoofd verkrijgen.

Men verwacht ook verscheidene wijzigingen in het personeel der legatiën.

De advokaat Massani, staatsraad, is tot direkteur van den Lombard benoemd. Men had vroeger gezegd, dat aan een geestelijke die betrekking zou worden opgedragen; maar men is tot een leek overgegaan.

— Nopens Campana verneemt men, dat zijne gezondheid ernstig is gekrenkt. Zijne gevangenschap, die evenwel door zijne vrienden zooveel mogelijk verzacht wordt, heeft op zijne gezondheid een zeer nadeeligen invloed gehad. Kardinaal Tosti, onder wiens opzigt hij stond, toen deze minister van Financiën was, bewijst hem de grootste welwillendheid; de maaltijden voor den gevangene worden in zijn paleis gereed gemaakt en dagelijks gaat de goede Kardinaal die met den gevangene nuttigen; hij houdt hem solier gezelschap en bezorgt hem al de verzachtingen, die eenigzins met de gevangenistucht overeen te brengen zijn.

— Dezer dagen heeft Mgr. von Rauscher in een openbaar konsistorie den kardinaalshoed uit de handen Zijner Heiligheid ontvangen; sedert den 17n Okt. 1855 was Z. Em. reeds met het purper bekleed.

Na het konsistorie heeft Z. H. prelaten voorgesteld voor het aartsbisdom Sarragossa, voor de bisdommen van Astorga en Badajoz in Spanje, van Kordua en Salta in den Staat [illegible]; voor het aartsbisdom Monreal, de bisdommen van Nocosia en Caltanisetta in Sicilië; voor de bisdommen van Fabriano en Narni in de Pauselijke Staten; voor Belgrado in Servie; voor Roseau, op het eiland Domingo; van Netino (Kandia) *in part. inf.*; deze twee laatste zijn Z. H. aangewezen door de verkiezing van de H. Kongregatie der Propaganda.

— De aartshertog Lodewijk van Oostenrijk heeft sedert zijne komst te Rome de diensten in de Pauselijke Kapel bijgewoond. Ondanks zijne moeite om, door zich onder het volk te mengen, geheel onbekend te blijven, heeft men hem evenwel spoedig herkend en evenmin als hij aan de geloovigen zijne stichtende godsvrucht heeft kunnen onttrekken, is hij aan de nieuwsgierigheid van het publiek ontgaan. Men heeft ook opgemerkt dat de prins, van wien gezegd wordt, dat hij over het verlies zijner beminde gade ontroostbaar is, des ochtends vroeg zich naar de kerk der Augustijnen begaf en langdurig bad voor het vermaarde beeld der H. Maagd, dat in die kerk bewaard en geëerd wordt.

Hij is evenwel in het konsistorie verschenen als prins te midden van het Oostenrijksche gezantschap, voor 'twelk dat konsistorie een nationaal feest was. Ook heeft zijne hoogheid de receptiën in het Venetiaansch paleis bijgewoond, en algemeen is het denkbeeld, dat zijn verblijf te Rome veroorzaakt wordt door een diep gevoel, 'twelk hem nieuwe krachten doet zoeken in heilige ingegevingen, en dat het niet het gevolg is eener ijdele nieuwsgierigheid of onrustige gemoedsstemming.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Fondsen		4 JAN. 4½ u.			gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.	107½	a		
Nederl. Bank	4 ″		″		
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	64⅝	″	64 13/16	64¾
Dito Dito	3 ″	77	″		
Dito Dito	4 ″	99	″	99 1/16	99 1/16
Amortisatie-Syndikaat	3½ ″	94⅛	″		
Aand. Handel-Maatsch.	″	143	″	143⅛	143
Oost-Ind. Leening	4 ″	98½	″	98⅝	98⅝
Aand. Holl. Spoorweg			″		
Leening idem	4½ ″		″		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ ″	100¾	″	100⅞	
Maatschappij van Weld.	4 ″		″		
België, Cert. Adm. B. Bk.	2½ ″		″		
Dito *Rothschild*	2½ ″	54	″		
Frankrijk, Certifikaten	3 ″		″		
Spanje, Obligatiën	1½ ″	31⅛	″	31 5/16	31 5/16
Dito	3 ″	46½	″		
Dito Binnenlandsche	3 ″	42¼	″	42½	42⅜
Amortisable Schuld			″		
Bewijzen Coupon		6 7/16	″		
Crediet Instel. bij *Prost & C°.*			″		
Portugal, Obligatiën	3 ″	47 7/16	″	47½	
Dito 1856	3 ″	46⅛	″	46¼	46⅛
Uitgestelde			″		
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 ″	106⅜	″		
Dito bij idem 1828/1829	5 ″	103⅞	″		
Cert. bij idem 1831/1833	5 ″	92¼	″		
Dito bij idem 1840	4 ″	86⅞	″		
Dito bij *Stieglitz*	4 ″	86⅞	″		
Dito Nieuwe	4 ″		″		
Dito 5de Serie	5 ″	98½	″		
Dito 1855, 6de Serie	5 ″	102⅛	″	102¼	102⅛
Dito Adm. te Hamburg	5 ″		″		
Dito dito te Londen	5 ″		″		
Dito dito dito	4½ ″		″		
Inschrijv. in Assignatiën	6 ″		″		
Certifikaten van dito	6 ″	68⅜	″		
Spoorweg Aktiën	5 ″		″		
Polen, Aand. 1835, fl. 500		157	″		
Obligatiën	4 pCt.	82⅞	″	83	
Pruissen, Oblig.	4½ ″		″		
Aandeelen 1854	3½ ″	210½	″		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 ″		″		
Dito dito	4 ″	63⅝	″		
Dito Metalliek	5 ″	76¾	″	76 15/16	76¾
Dito Rente Amsterdam	5 ″	86	″	86½	86⅛
Dito Nationale 1854	5 ″	77 11/16	″	78	77⅞
Dito dito	2½ ″	38⅞	″	39 1/16	38 15/16
Weener Bankaktiën	*f*		″		
Dito Aand. fl. 250, 1839	″		″		
Dito dito ″ 250, 1854	4 pCt.	339	″		
Beijeren, Spoorweg Aandeelen			″		
Napels, Cert. bij *L en B.*	5 ″		″		
Dito bij *Rotschild*	5 ″	106⅝	″		
Denemarken, Obl. te Lond.	5 ″	100⅜	″		
Dito	3 ″		″		
Braz. Geldl. 1824 v. £ 100	5 ″	100	″		
Dito 1839 van £ 100	5 ″		″		
Dito 1843 ″ ″ 100	5 ″		″		
Dito 1852	4½ ″		″		
Dito 1858	4½ ″	92⅞	″		
Sardinië	5 ″		″		
Peru, Geldl. 1854	4½ ″		″		
Dito te Parijs			″		
Ecuador, Oblig. 1855	1 ″	16 7/16	″	17⅜	
Venezuela, dito 6 pCt. thans	5 ″	42	″		
Dito Uitgestelde	2½ ″	15⅞	″	16 1/16	
Grenada, Obligatiën	3½ ″	20	″		
Dito Uitgestelde			″		
Mexiko, dito	3 ″	19⅞	″	19 15/16	
Nrd-Amer. Ph. *Hope en C.*,	Lr. A *f*		″	[illegible]	
Dito dito	Lr. B ″		″		
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.		″		
Amerik. Bank-Aktiën	?		″		
Illinois Spoorw. Aandeelen			″		
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	83⅝	″	83¾	
Louisiana	5 ″		″		
Grieken, Obl. Geldl. 1825	5 ″	5 13/16	″	5⅞	

Handel-Maatschappij kontant ——, dito Leening 1858 4 pCt. —; Russische Spoorweg doorgef. 247, 248; Hypotheek 4½ pCt. 92, Fr.-Oost. Spoorw.-Oblig. bij Hope 3 pCt. 131.

De Oostenrijksche waren alleen in flaauwere stemming. Overigens was de markt vrij vast.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 2½ pCt., Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	*f* 55⅝	2/m. Livorno	*f* 89⅛
Zigt ″	″ 56	″ Napels	″ 79
2/m. Bordeaux	″ 55⅛	3/m. Petersburg	″ 1.76
½/m. ″	″ 55½	6/w. Weenen	″ 113
3/m. Madrid	″ 238	″ Augsburg	″ 35½
″ Cadix	″ 240	″ Frankfort	″ 99
″ Sevilië	″ 237	2/m. Hamburg	″ 35
″ Bilbao	″ 237	Zigt ″	″ 35¼
″ Lissabon	″ 41	2/m. Londen	″ 11.67½
″ Porto	″ 41	Zigt ″	″ 11.75
2/m. Genua	″ 45¾	Rotterdam	″ ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 4 Jan. België 2½ pc. —.—; 4½ pc. 99.62½; Metal. 80.75; Nation. 81.87½; Spanje 1½ pc. 30.75; 3 pc. 42.71¼.

PARIJS, 4 Jan. Rente kont. 4½ pc. 97.—, op tijd 3 pc. 71.80; Credit mobilier 920; Fr.-Oost. Spoorw. 625; Spanje 1½ pc. —; 3 pc. 42¼; Rom. Leening —.

LONDEN, 4 Jan. Cons. 96⅜; Braz. 5 pc. ——; 3 pc. Mexiko 20⅜; 4½ pc. Peru 92¼; 3 pc. id. 73; 4½ pc. id. doll. bonds 79¼; Grenada uitgest. 5½; id. werkelijke 20¾; 5 pc. Venezuela 43¾; 2¼ pc. id. 17⅜; 3 pc. Port. 47; 3 pc. Spanje 46¼; 1½ pc. id. 30¾; Amortiz. 6½; Coupons 10⅛; 4½ pc. Russen 100; 5 pc. id. 113½; 2½ pc. Holland 65⅝; 4 pc. id. 100½; Illinois Shares 68; id. 7 pc. Oblig. 81; Sardinië 90; Ecuador 16⅞.

WEENEN, 4 Jan. Met. 5 pc. 84.—; Nat. 85.—; Bank-Aktiën 996.—; Noord-Bahn akt. 175; Credit Anst. 241; O.-Fr. Spoorw. akt. 252; Lomb. Venetiaans. 115.—; Nieuwe 111.—; Wissel op Londen 3/m. 10.15; Goud 1; Zilver —.

BERLIJN, 4 Jan. Stiegl. 5de serie 105¼; 6de id. 108⅝; Rusland 5 pc. 111⅛; Pruiss. Staats. 4½ pc. 101¼; Wissel op Londen 2/m. 6 th. 19⅞, Parijs 79⅝, Hamburg 151, Amst. 142, Petersburg 101½, Diskonto 4.

HAMBURG, 4 Jan. Mexikanen 4⅜, Spanje 3 pc. 40 1½ pc. 29½, Rusland 5 pc. 106⅜, 4½ pc. —, Vereinsbank 98¼, Noord-Duits. bank 86, Wissel op Londen 3/m. 13.3½; Amsterd. 35.85, Diskonto 1¾.

FRANKFORT, 4 Jan. Metalliek 5 pc. 81, Spanje 3 pc. 43; 1½ pc. 30⅞, Wissel op Londen 117⅛, Weenen 125⅝, Parijs —, Amsterd. —, Diskonto 3½.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 5 Jan.

Verkocht van Tarwe: 134 ℔ Poolsche *f* 333; 128 ℔ mindere dito *f* 285; 160/2 ℔ n. Bovenl. *f* 272.

Van Rogge: 124 ℔ Galatz *f* 187.

ROTTERDAM, 4 Jan. Tarwe: 163/2 ℔ jarige Bovenl. Ris *f* 275; 161/2 ℔ n. dito *f* 272.

SCHIEDAM, 4 Jan. Gerst. Verkocht: 132/2 ℔ Zweedsche *f* 172 kt., 174 6/w.; 129/2 ℔ Koersche *f* 187 3/m. — Moutwijn *f* 12,25; Jenever *f* 17,75; Amst. Proef *f* 19,— per Ned. vat zonder fust zonder de belasting. Spoeling *f* 1,90 per ketel.

STADSNIEUWS.

237ste Staats-Loterij. (Prijzen van *f* 1000 en daarboven). 5de Klasse, 3de Lijst: N°. 16384 *f* 25,000, N°. 7211 *f* 2000, N°. 2889 *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 5 Januarij.

BEVALLEN (31 Dec.): J. M. Huissen, geb. van Beusekom, Z. en D. — (2 Jan.): W. E. Pilger, geb. Baumann, D. - W. Korthals, geb. Jonk, Z.

OVERLEDEN (29 Dec.): H. M. C. Hoebé, 10½ j. — (30 Dec.): A. Nietvelt, 63 j. - J. E. C. Teerink, 8 j. - E. van den Berg, wed. W. Hamer, 85 j.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 4 Jan. Knol, Catharina, Middlesbro.

UITGEZEILD:

TEXEL, 4 Jan. Forster, Sophie Hein, Hamburg.
BRIELLE, 4 Jan. Leo (st.), Londen.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 5 Januarij, in lading naar:

Keulen.	J. Gutgemann, Cöln N°. 1.
Mannheim.	J. Polsen, Beurs van Rotterdam.
Maintz.	G. Reichert, Maintz N°. 4.
Dusseldorp.	G. Koene, Niederrhein N°. 10.
Duisburg.	J. D. Keuter, Jonge Arend.

AMSTERDAM, 24 December, vertrokken naar:

Maintz.	J. Hammer, Mainz N°. 3.
Keulen.	Th. Wemmers, Cöln N°. 7.
Dusseldorp.	H. Hell, Johanna Maria.

Rijnhoogte ARNHEM, 4 Januarij 21 p. 0 duim.
KEULEN, 4 ″ 9 vt. 0 ″

BOEKBESCHOUWING.

Eindelijk kunnen wij voldoen aan het lang uitgesteld voornemen, om een woord te zeggen over het

sedert vijf jaren bij kleine gedeelten verschenen werk getiteld: Gekruide Zielespijs, *in portiën toegediend door een Pastoor* (1), kerkelijk goedgekeurd.

Waarlijk, een zonderlinge, maar toch goed gekozen titel, om de nieuwsgierigheid op te wekken. 't Is intusschen wezenlijk *zielespijs*, met allerlei geurige, aangename en krachtige *kruiden* toebereid, opdat de gezonde, voedzame kost des te smakelijker zij.

Het doet ons inderdaad leed, ons niet vroeger met dit hoogst nuttig origineele boekwerk te hebben bezig gehouden; het verdient wel eene aanbeveling tot verspreiding, welke wij het van ganscher harte toewenschen, vooral daar het nu gebleken is, dat de gehalte der spijzen steeds heeft toegenomen.

Wij bekennen, dat wij er aanvankelijk weinig attentie voor hadden en dachten: „wat beteekenen zes portietjes per jaar? dat is om iemand te laten uithongeren; en in elk geval, laten wij ons niet vergapen aan de eerste schoteltjes." Nu echter, nu wij in 32 portiën drie mooije boekdeelen hebben zien aangroeijen, nu is ons oordeel in zooverre gewijzigd, dat wij ons haasten met de verklaring, hoezeer wij verlangen dit uitmuntend werk eenmaal in zijn geheel te zien. De geleverde portiën behoeden ons voor de vrees, dat de bekwame, onbekende kok, die zijne kunst meester is, niet even goede spijzen om de maand als om de twee maanden zou kunnen voordienen.

De Eerw. schrijver heeft zich in de behandeling en verdeeling zijner *Zielespijs* aan een bepaald en welgeordend plan gehouden, en volgt een katechetiesch stelsel, terwijl hij de punten der christelijke geloofs- en zedeleer duidelijk, logiesch en populair, hier met waardigen ernst, en waar het pas geeft met boert en scherts, zoo voorstelt, als zij door velen gaarne gelezen en gemakkelijk zullen begrepen worden. Schrijver heeft een eigenaardige, spreek- en verhaaltrant, die ons onwillekeurig reeds bij het begin der lezing van elke portie opwekt, om ze niet eer uit de handen te leggen, vóór dat men ze gelezen en herlezen heeft. De spijs is degelijk, en tevens zoo goed gekruid, dat wij al genietende onzen appetijt geprikkeld voelen en niets van den schotel laten staan.

Wie de origineele *Alban Stoltz, Pater Abraham à St. Clara, Vader Cats*, en andere oude en nieuwere schrijvers uit hunne schriften kent, zal zich verheugen in ons vaderland een waardig Katholiek navolger te ontmoeten.

Dikwijls zal men zich dezer geestige denkbeelden en spreekwijze herinneren en zich afvragen, waarom de al te bescheidene schrijver der *Zielespijs* zijn' even gevierden naam verborgen houdt?

Dat de schrijver gewaardeerd wordt en meer dan gewoonlijk verdienstelijken en nuttigen arbeid heeft geleverd, blijkt ook uit het ongewoon groote debiet aan een paar duizend lezers; wat hier te lande zeer opmerkelijk mag heeten. Daarom hopen wij ook, dat hij kunne voortgaan met zijn werk te voltooijen; trouwens het ligt in den aard der behandeling, dat er toch nog meerdere jaren mee zullen heengaan, eer het werk tot een volledig handboek zal gevormd zijn. Moge hij er toe besluiten dien tijd zooveel mogelijk in te korten, opdat vele lezers er niet oud bij behoeven te worden.

Van een anderen kant willen wij den wensch niet onderdrukken, dat allen die jaarlijks een gulden kunnen missen, des noods moeten uitzuinigen, als het arbeiders of dienstboden zijn, zich de *Zielespijs* aanschaffen; dat zij die bewaren, en er zich als met een kerk- en evangelieboek meê eigen maken, tot huisselijk gebruik en voorlezing! Het is een boek voor iedereen: geleerden en minkundigen, armen en rijken, stedeling en landman, ieder wordt er in verstaanbare passende bewoordingen toegesproken; allen krijgen om beurten een hartelijk woordje, vermaningen of wenken, waarin men dikwijls zijn eigen portret herkent, en met het hatelijke en verkeerde van de wereld, tevens het schoone, verhevene en liefelijke der godsdienst en alles wat Godes is leert inzien. Menig leerstuk, honderde opmerkingen van zaken, die men nooit kende, of begrepen had, worden er belangwekkend en bevattelijk voorgesteld.

Voor hen, die volstrekt niets van het werk kennen, willen wij de tot hiertoe geleverde portiën wat meer van nabij beschouwen, en onthouden ons voorbedachtelijk van kleine letter- en woordenzifterijen, die van te geringe beteekenis zouden zijn, om iets op de wezenlijke waarde te kunnen afdingen.

De schrijver ontwikkelt in de Ie en IIe aflevering of zoogenoemde voorgeregten als inleiding het plan van indeeling, doel en strekking des werks, door de behandeling der vragen: „*Is godsdienstkennis ook noodzakelijk en verpligtend? en welke zijn de vruchten van kunde en onkunde in de godsdienst?*" om in de III portie te spreken over het lezen der *Zielespijs* zelve, als hij verklaart, „*wat lezer van den schrijver en schrijver van den lezer verwacht?*" Met begint de IV portie het Eerste Hoofdstuk of beantwoording der vraag: „Wie is Degene, die ons het leven heeft gegeven, en welke zijn zijne Eigenschappen?" en levert daartoe eene verhevene beschouwing van het begin van alle begin: „*God en diens bestaan bewezen: A) door het innerlijke bewustzijn; B) uit het bestaan der schepselen; C) uit de orde der natuur; D) en uit de duurzaamheid dier orde;*" „waarna de vraag: zijn er Godloochenaars? met eenige punten van overweging." — In de V. en VI portie wordt over „*de behoefte aan en het bestaan, en over het hoe en waarom der goddelijke openbaring* gesproken, en *hoe zij tot ons is gekomen?* gevolgd met eene geestige *zamenspraak over den Bijbel en of Katholieken dien mogen lezen?*" Menige Katholiek zal hierin eerst regt de waarde en het gezag des Bijbels en vele Protestanten hunne verkeerde vooroordeelen en minachting leeren inzien, waaraan hunne Bijbels en stellingen zijn blootgesteld. — De VII portie besluit het Eerste deel, met het gewigtige onderwerp over de „*Overlevering.*"

Met het Tweede deel, VIIIe portie, vervolgt Schr. de bovengestelde hoofdvraag, met beschouwingen over „*Gods Eigenschappen*", aan elke waarvan hij, tot en met de XVIIIe of laatste portie van dit deel, eene aflevering besteedt, vol van verhevene, schoone denkbeelden, die even treffelijk als nieuw zijn behandeld. In verband met deze, dient de beantwoording der vragen: „*of het bestaan van natuurlijk en zedelijk kwaad niet tegen Gods goedheid strijdt? Hoe God zedelijk kwaad kan toelaten? en waarom God het natuurlijk kwaad toelaat?*" en de slotbeschouwing „*over twee voorname pligten omtrent Gods eigenschappen,*" tot aanvulling, om het overzigt des te duidelijker te vatten.

Voor het derde deel is de hoofdvraag: „Waartoe heeft God ons het leven gegeven?" De XIX portie begint dan met een „*voorwoord*", en eene beschouwing over „*ons doel*" *a*) in de vraag „*Is de mensch tot een bepaald doel geschapen? b) Is het voor hem nuttig zijn doel te kennen? c) Wat is het doel des menschen?*" op te helderen. — In de XX portie is „*de onsterfelijkheid der ziel;*" in de XXI „*de hemel*" het onderwerp der stoffe, die met schoone en krachtige bewijsgronden wordt gestaafd, en gevolgd wordt door de in de XXII portie zoo eigenaardige verhandeling over „*de hel.*" Dat „*kijkje in de hel;*" in de XXIII portie, gevolgd door „*eene zamenspraak van twee studenten,* die een *spiegelgevecht leveren*", waarbij „*de helbestorming*" iemand de haren zou doen te bergen rijzen, is zoo vurig, levendig, krachtig en overtuigend voorgesteld, alsof wij ooggetuige waren van het verschrikkelijke der straf, als de mensch God als zijn doel mist. — „*Onze bestemming op aarde,*" verdeeld in de punten *a*) *Dat wij God mede dienen; b.) Een woord over de zaak; c.) Een woord over de verpligting; d.) Dat de dienst Gods eene eervolle, gemakkelijke en voordeelige dienst is*" is voor de XXIV portie het onderwerp; — terwijl de XXV wederom op geheel onderhoudende wijze „*de Godsdienst en wereldsdienst*" voorstelt, in de vragen: „*Kan men op twee wegen gaan? Kan men twee Heeren dienen?* en *iets over amfibiën*, met het „*wat kunt gij?*" — Voor de volgende „*5 vraagwoordjes: Wat? Waarom? Hoe? Wanneer? en Waar?*" zijn de XXVI en XXVII portiën besteed, en zeker niet zonder den lezer volkomen te vreden te stellen. — In de XXVIII portie wordt ons „*de Hemel op aarde, of de godsdienst als bron van tijdelijk geluk voorgesteld;*" terwijl XXIX en XXX portiën zijn toegewijd aan „*Het ééne Noodzakelijke.*" *a*) „*dat is de Godsdienst; b.) zij is de eenige maatstaf naar welken alle tijdelijke dingen moeten afgemeten worden.*" Twee schoone verhandelingen.

Ons bestek gedoogt niet in genoegzame uitvoerigheid te treden, hoe gaarne wij ook op vele schoone plaatsen in 't bijzonder zouden wijzen; de keuze, is bovendien des te moeijelijker, wijl elke verhandeling haar eigenaardig schoon in ruime mate bezit. Wij besluiten met naar het werk zelf te verwijzen.

Druk en papier zijn mede zeer goed en duurzaam, terwijl de prijs van ongeveer 20 cts. de portie, of een gulden per jaar, zeker de algemeene verspreiding zal in de hand werken.

Als de *Gekruide Zielespijs* eenmaal afgewerkt is, zal het een der beste en voor Nederlandsche Katholieken voorzeker het beste en volledigste godsdienstig handboek zijn, wat haar tot sieraad zal strekken. (*Ingezonden.*)

(1) Te Arnhem bij W. Theod. Meijer.

Advertentiën.

(921) Getrouwd: A. A. NUNNINK
en
C. E. VAN HOVE,
Weduwe van F. de Groote.
's Hage, 5 Januarij 1859.

Bevallen van een ZOON, S. A. F. J. GIBOLDI Echtgenoot van
Mr. G. J. A. FABER.
Amsterdam, 5 Januarij 1859. (925)

(919) Heden overleed tot onze diepe droefheid, in den ouderdom van bijna 68 jaren, na vroegtijdig met de HH. Sacramenten der stervenden voorzien te zijn, onze geliefde moeder en behuwd-moeder de Wed. B. KEMPERS, geboren A. Melchers.
Wehl, 31 Dec. 1858.
Uit aller naam,
T. KEMPERS.
J. KEMPERS,
Limbeek.

Men vraagt ten spoedigste, op eene School in Noord-Brabant, iemand van de R. K. Godsdienst, die geatmitteerd is voor de Fransche Taal. Adres met *franco* brieven onder de letters R. E., aan J. Hermans, Boekhandelaar te Breda. (924)

Horologiemakers.

Een solied **Jong Mensch**, het ordinaire fijn werk grondig magtig, kan nog voor vast geplaatst worden, met kost, inwoning, gezellig verkeer en billijk salaris. Die aan de verlangde vereischte kan voldoen adressere zich *franco* bij L. Hesselink, Horologiemaker te Leyden. (920)

OP NIEUW ONTVANGEN:

Brittannia Metalen Trekpotten, Roomkannetjes, Suikerpotten, Spoelkommen, Bouilloires of SWINGKETTLES met Spirituslamp in nieuwe mooije modellen, fijn metaal en sterke zware bewerking.

RUSSISCH ZILVEREN Tafelgereedschap in Zilver fatsoen en volmaakt op echt Zilver gelijkende. Deze kwaliteit is zuivere Nickel, onvervalscht en zonder bijmenging van eenig ander metaal. Tot onderkenningsteeken draagt zij het merk VOOA

ENGELSCHE TAFELMESSEN, Voorsnijmessen, Dessertmessen van het fijnste Staal, met Ivoor, Balein, Natuurhoorn Hechten met en zonder Balance.

NIEUWE VICTORIA Theeserviezen, Bloempotten, Chocoladeketels, Koffijkannen.

FIJNE KRISTALLEN Wijnglazen — Waterglazen — Bierglazen — Karaffen.

Bronzen sierlijk bewerkte SPEELKANDELAARS.

SPEELKAARTEN met het Etiquet Verkoophuis, uitmuntend van papier en druk en excellent schuivende. Piket 15, Omber 20, Whist 25 Cents.

Mooije DOMINOSTEENEN, groote verscheidenheid in SCHAAK-SPELLEN, DAM-, SCHAAK- en TRIKTRAKBORDEN, en alle soorten GEZELSCHAPSPELLEN, HOMBREDOOZEN, FICHES, enz.

TURFMANDEN-KOLENBAKKEN-HAARDSTELLEN.

HAARD- en KAGCHEL-ORNAMENTEN, mooije BLAASBALGEN, HAARDSTOFFERS, de bekende handige KAGCHELKAPJES, om Kagcheldeuren te openen, zonder gevaar zich te branden.

VUURMAKERS WATERSTOVEN,

WARME VILTPANTOFFELS,

in alle soorten, soliede kwaliteit en goedkoop.

Al deze Artikelen zijn gunstig bekend, en wij gelooven de tevredenheid onzer Begunstigers te zullen winnen door de zorg, waarmede wij beijverd hebben alles degelijk, mooi en goedkoop te kunnen leveren.

VERKOOPHUIS. (226)

In den Boekhandel van C. L. VAN LANGENHUYSEN, zijn de volgende werken verkrijgbaar:

Le Juif de Vérone ou les Sociétés Sécrètes en Italie, par A. Bresciani, de la compagnie de Jesus. Traduction exclusivement autorisée et approuvée par l'auteur. Deuxième edition. 2 vol. in 12°. *f* 2,00.

La République Romaine contenant Lionello et faisant suite au Juif de Verone, par le même, 1 vol. in 8°. . . . *f* 2,60.

La Vérité sur l'affaire Mortara, traduit de l'Italien . . . . 10 Cts.

LE
CHRIST ET LES ANTICHRISTS
DANS
les Ecritures, l'Histoire et la Conscience;
PAR
V. DECHAMPS,
de la Congrégation du Très-Saint Rédempteur.
Beau volume gr. in-8 de vij-612 pages. Prix: *f* 2,25.

Amsterdam, bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.